Vlaams Parlement

789 (2020-2021) – Nr. 1
ingediend op 10 mei 2021 (2020-2021)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Katrien Schryvers

over het syndroom van Asperger en autisme

verzendcode: WEL

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:
Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;
Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;
Maaike De Rudder, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;
Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;
Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:
Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;
Gwenny De Vroe, Emmily Talpe;
Johan Danen, Celia Groothedde;
Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:
Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Procedure 4
2. Inhoud 4
3. Bespreking van 9 maart 2021 4
4. Bespreking van 4 mei 2021 5
5. Conclusie 5

Bijlagen: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be

1. Procedure

Op 30 juli 2020 werd bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift ingediend over het syndroom van Asperger en autisme (verzoekschrift nr. 26 (2019-20)).

Het verzoekschrift werd op 14 september 2020 ontvankelijk verklaard door de voorzitter van het Vlaams Parlement en voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het verzoekschrift een eerste maal op 1 december 2020 en besliste Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, om uitleg te vragen over dit verzoekschrift.

Op 9 maart 2021 werd dit verzoekschrift aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding toegevoegd. De commissie had inmiddels van Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, een antwoord ontvangen op dit verzoekschrift.

Tijdens de bespreking van 9 maart 2021 besliste de commissie om Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te verzoeken zijn standpunt te herformuleren.

Op dinsdag 4 mei 2021 werd dit verzoekschrift opnieuw aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid toegevoegd. De commissie had inmiddels van Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding een tweede antwoord ontvangen op dit verzoekschrift.

Zowel het eerste als het tweede schriftelijke antwoord van minister Wouter Beke zijn te vinden als bijlage op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

2. Inhoud

De verzoeker heeft het syndroom van Asperger. Hij heeft een hele lijdensweg achter de rug, maar is ondertussen al een hele tijd goed aan het evolueren. Asperger heeft volgens de verzoeker een andere aanpak nodig dan het klassieke autisme die meer intensieve zorg vergt. Mensen met het syndroom van Asperger hebben nood aan psychosociale steun.

Hij vraagt dat personen met autisme, met het syndroom van Asperger of personen met een beperking in het algemeen zouden recht hebben op een zorgbudget van 300 euro. Hijzelf valt tussen de mazen van het net. Met die middelen zou hij gespecialiseerde psychologische hulp en massage kunnen bekostigen. Hij vraagt om massage als behandeling van autisme te overwegen. Er zijn wetenschappelijke bewijzen dat massage een gunstige invloed heeft op personen met autisme.

Verder vraagt hij of er geen Aspergerdenktank opgericht kan worden om uit de hedendaagse impasse in Vlaanderen of België te geraken. Hij vraagt ook een specifiek maatschappelijk plan voor personen met het syndroom van Asperger. De verzoeker zou graag voor de Werelddag Autisme 2021 komen getuigen over leven met Asperger, in besloten vergadering.

3. Bespreking van 9 maart 2021

Gezien het thema van dit verzoekschrift betreurt de commissie de ambtelijke wijze waarop het eerste antwoord was opgesteld. De commissie vroeg minister Wouter Beke om dit antwoord te herformuleren zodat het ook voor de doelgroep van personen met het syndroom van Asperger of autisme toegankelijk en begrijpbaar zou zijn.

4. Bespreking van 4 mei 2021

Katrien Schryvers zegt dat de Vlaamse Regering haar standpunt niet inhoudelijk maar ten behoeve van de leesbaarheid heeft herschreven. Hoewel de problematiek en het welzijnsjargon complex blijven, is het tweede antwoord beter leesbaar. Nadat ze minister Wouter Beke daarvoor bedankt heeft, stelt ze voor het antwoord te bezorgen aan de verzoeker.

Hannes Anaf zegt dat het tweede antwoord weliswaar beter geformuleerd is maar toch complex blijft. Hij betreurt dat de verzoeker geen oplossing krijgt, maar stemt ermee in om dit antwoord aan de verzoeker te bezorgen.

Tine van der Vloet sluit zich daarbij aan en drukt haar dankbaarheid uit voor het tweede antwoord dat in een begrijpbare taal is opgesteld: technische uitleg is weggelaten, net zoals enkele moeilijke begrippen en een aantal afkortingen.

Ann De Martelaer, Suzy Wouters en *Freya Saeys* sluiten zich daarbij aan.

5. Conclusie

De aanwezige leden stemmen in met het voorstel van de commissievoorzitter om het antwoord van de Vlaamse Regering aan de indiener van het verzoekschrift te bezorgen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Katrien SCHRYVERS,
verslaggever

BIJLAGEN:

Eerste en tweede antwoord van minister Wouter Beke,
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoede

Vlaamse Regering

Kabinet van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL
T 02 552 64 00
F 02 552 64 01
kabinet.beke@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Vlaams Parlement
Commissie Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
dhr. Stefaan Sintobin, voorzitter
1011 Brussel

uw bericht van **uw kenmerk** **ons kenmerk** **bijlagen**

vragen naar/e-mail **telefoonnummer** **datum**
tineke.oosterlinck@vlaanderen.be
kurt.asselman@vlaanderen.be
13 JAN 2021

Betreft: Verzoekschrift over het syndroom van Asperger en autisme

Geachte heer,

Ik heb het verzoekschrift over het syndroom van Asperger en autisme doorgenomen en overleg gepleegd met de verschillende betrokken administraties (VAPH, Vlaamse Sociale Bescherming en Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin). In dit verzoekschrift worden volgende concrete vragen geformuleerd:
1. De vraag om personen met syndroom van Asperger toegang te geven tot het zorgbudget.
2. De vraag of suggestie om een "Asperger denktank" op te richten en een Asperger specifiek maatschappelijk plan op te maken.
3. De vraag om te mogen getuigen over het leven met syndroom van Asperger op 2 april volgend jaar (wereld autisme dag) 'in intieme kring', zonder publiek , enkel voor politici.

1. Vooreerst moet verduidelijkt worden dat het recht op een zorgbudget niet bepaald wordt door een medische diagnose, maar enkel door de vastgestelde zorgnood. Tot nu toe wordt de zorgnood geëvalueerd op basis van de BEL – profielschaal. Vanaf juni 2021 zal voor meerderjarige personen het zorgbudget zorgbehoevenden toegekend worden op basis van de BelRAI Screener. De BelRAI Screener bestaat uit 5 modules: 1) Instrumentele activiteiten dagelijks leven; 2) Activiteiten dagelijks leven (ADL); 3) Cognitieve problemen; 4) Psychische problemen; en 5) Gedragsproblemen. In vergelijking met de BEL – profielschaal hecht de BelRAI Screener meer belang aan cognitieve, psychische

en gedragsproblemen. De kans op de toekenning van een zorgbudget zal voor die groep dus groter worden.

Voor kinderen en jongeren wordt een BelRAI Screener voor Kinderen uitgewerkt. Dit instrument wordt momenteel getest, daarna kan dan de implementatie volgen. De BEL – profielschaal waarmee nu nog gewerkt wordt, heeft bij 5-18 jarigen enkel betrekking op Lichamelijke ADL. De BelRAI Screener voor Kinderen daarentegen brengt 7 verschillende domeinen in kaart: 1) Identificatiegegevens, 2) ADL, 3) Cognitie, 4) Gedragssymptomen, 5) Aandacht, 6) Sociale participatie, 7) Extra zorg voor ouders en/of mantelzorgers. Van zodra de Screener voor Kinderen geïmplementeerd is, verwachten we dat er meer kinderen met Asperger in aanmerking zullen komen voor het zorgbudget. De diagnose op zich volstaat echter ook dan niet.

2. In de beleidsnota 2014-2019 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd de beslissing genomen om een Taskforce Autisme in het leven te roepen. Deze Taskforce kreeg als opdracht om de participatie van kinderen, jongeren en volwassenen met autisme in kaart te brengen, oplossingen te inventariseren en te analyseren, en
beleidsaanbevelingen te formuleren ter voorbereiding van een Vlaams Strategisch Actieplan Autisme. De werkzaamheden van de Taskforce resulteerden in het rapport 'Naar een autismevriendelijk Vlaanderen" waarin een set van aanbevelingen werden geformuleerd. In januari 2017 werd uiteindelijk een Strategisch Actieplan Autisme voorgelegd aan de Vlaamse regering, met als betrachting verhoogde participatiekansen te creëren voor personen met autisme. Het departement WVG is belast met de uitvoering van dit actieplan.
Het plan had een Vlaamse overheid - brede impact en het departement heeft dan ook een heel grote overlegtafel opgezet die geleidelijk aan evolueerde naar het inzetten op een aantal speerpunten die het verschil maken. Die punten zijn bepaald in overleg met de beleidsgroep waarin personen met autisme meedenken. In de huidige regeerperiode 2019-2024 kunnen die speerpunten verder uitgediept worden, geëvalueerd en in sommige gevallen, structureel ingebed in het Vlaamse beleid.

Hoewel de acties uiteraard niet specifiek bedoeld zijn voor de doelgroep van personen met Asperger, menen we dat het zinvol is om dit onder de aandacht van de indiener van het verzoekschrift te brengen. In het bijzonder volgende acties komen tegemoet aan de vragen van betrokkene:

a) Bouwen aan een voor personen met autisme toegankelijke samenleving door het organiseren van inleefsessies, gefaciliteerd door de Vlaamse Vereniging voor Autisme (VVA).

b) Participatief aan de slag met personen met autisme en hun context:
Het strategisch plan is een plan voor personen met autisme. Het departement WVG blijft personen met autisme dan ook structureel betrekken bij relevante beleidsontwikkelingen. Samen met de VVA werd daartoe een beleidsgroep met personen met autisme opgestart, de Beleidsgroep NOOZO (Niet over ons zonder ons). De grote verscheidenheid van autisme spectrum stoornissen (ASS)

wordt weerspiegeld in de leden (verschillende achtergrond, diagnose, zorgnood- en ondersteuning, inkomen, onderwijs, levensfase, ...).

c) Vergroten van het "autismebewustzijn" door te voorzien in goede informatie en communicatie: het platform Participate-autisme.be is een waardevolle bron van informatie op maat van personen met autisme en hun omgeving en is wetenschappelijk onderbouwd (via de Referentiecentra Autisme).

d) Investeren in wetenschappelijk onderzoek via het installeren van een academische werkplaats autisme en zo praktijk, onderzoek en beleid dichter bij elkaar brengen. Dit gebeurt concreet door het verzamelen, evalueren en verspreiden van interventies voor personen met autisme en hun direct betrokkenen, gericht op het verhogen van participatiekansen.

3. Over de mogelijkheid en wenselijkheid van de derde vraag kan ik me niet uitspreken. Wel zullen we, zoals steeds, aan wereld autisme dag de nodige aandacht besteden en werken we verder mee aan een autismevriendelijke wereld.

Met vriendelijke groeten,

Wouter Beke
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding

Vlaamse Regering

Kabinet van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL
T 02 552 64 00
F 02 552 64 01
kabinet beke@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Vlaams Parlement
Commissie Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
dhr. Stefaan Sintobin, voorzitter
1011 Brussel

uw bericht van **uw kenmerk**

ons kenmerk **bijlagen**
21-7062 KA/kf

vragen naar/e-mail
Kurt Asselman
kurt.asselman@vlaanderen.be

telefoonnummer **datum**
02 552 64 00

Betreft: Aangepast antwoord op verzoekschrift over het syndroom van Asperger en autisme

Geachte heer,

Ik heb het verzoekschrift over het syndroom van Asperger en autisme doorgenomen en overleg gepleegd met de verschillende betrokken administraties (VAPH, Vlaamse Sociale Bescherming en Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin). In dit verzoekschrift worden volgende concrete vragen geformuleerd:
1. De vraag om personen met syndroom van Asperger toegang te geven tot het zorgbudget.
2. De vraag of suggestie om een "Asperger denktank" op te richten en een Asperger specifiek maatschappelijk plan op te maken.
3. De vraag om te mogen getuigen over het leven met syndroom van Asperger op 2 april volgend jaar (wereld autisme dag) 'in intieme kring', zonder publiek , enkel voor politici.

Voorafgaand aan de antwoorden op de drie vragen en omdat de vraagstelling specifiek gericht is op Asperger, hierna een korte kadering. Met autisme bedoelen we vandaag verschillende, voorheen apart benoemde diagnoses, namelijk 'Autismespectrumstoornis (ASS)', 'Autistische stoornis (klassiek autisme)', 'Syndroom van Asperger' en 'PDD-NOS'. Verder is het, vanuit de context van de vraagsteller, belangrijk te weten dat de handicap definitie zoals het VAPH die hanteert, niet louter uitgaat van de vaststelling van functiestoornissen van mentale, lichamelijke of zintuiglijke aard, maar

daarnaast en vooral ook rekening houdt met de beperkingen die hieruit volgen voor de betrokkene, bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren (overeenkomstig de VN-definitie). Voldoet een persoon, ook met Asperger, aan al deze voorwaarden en is die nog geen 65, dan kan deze erkend worden als persoon met een handicap en een aanvraag doen naar het VAPH aanbod, zoals daar zijn hulpmiddelen, woning- en/of wagenaanpassingen of het persoonsvolgende of persoonlijke assistentiebudget.
Echter, ook wanneer een persoon nog niet erkend is door het VAPH (zoals hierboven beschreven), maar er een vermoeden van handicap is, zoals het geval lijkt bij de vraagsteller, kan de betrokkene al gebruik maken van bv. handicapspecifieke ondersteuning via de rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH) van het VAPH. Die is er voor zowel meerder- als minderjarigen en omvat onder meer de mogelijkheid om gebruik te maken van psychosociale begeleiding Dat kan individueel of in groep, thuis of bij een daartoe vergunde zorgaanbieder

1 De indiener van het verzoekschrift verwijst naar het zorgbudget voor personen met een handicap ten bedrage van 300 euro per maand. Dat budget kon nooit worden aangevraagd. Het werd tot voor kort automatisch toegekend aan alleen die personen met een handicap, waarvan de aanvraag voor een persoonsvolgend budget al meerdere jaren op de wachtlijst voorkwam. De toekenning van dit zorgbudget stond los van de aard van de handicap

2. Zoals reeds aangegeven benaderen we autisme in de ruime zin. In de beleidsnota 2014-2019 Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werd de beslissing genomen om een Taskforce Autisme in het leven te roepen. Deze Taskforce kreeg als opdracht om de participatie van kinderen, jongeren en volwassenen met autisme in kaart te brengen, oplossingen te inventariseren en te analyseren, en beleidsaanbevelingen te formuleren ter voorbereiding van een Vlaams Strategisch Actieplan Autisme. De werkzaamheden van de Taskforce resulteerden in het rapport 'Naar een autismevriendelijk Vlaanderen" waarin een set van aanbevelingen werden geformuleerd. In januari 2017 werd uiteindelijk een Strategisch Actieplan Autisme voorgelegd aan de Vlaamse regering, met als betrachting verhoogde participatiekansen te creëren voor personen met autisme. Het departement WVG is belast met de uitvoering van dit actieplan.
Het plan had een Vlaamse overheid - brede impact en het departement heeft dan ook een heel grote overlegtafel opgezet die geleidelijk aan evolueerde naar het inzetten op een aantal speerpunten die het verschil maken. Die punten zijn bepaald in overleg met de beleidsgroep waarin personen met autisme meedenken. In de huidige regeerperiode 2019-2024 kunnen die speerpunten verder uitgediept worden, geëvalueerd en in sommige gevallen, structureel ingebed in het Vlaamse beleid.

Hoewel de acties uiteraard niet specifiek bedoeld zijn voor de doelgroep van personen met Asperger, menen we dat het zinvol is om dit onder de aandacht van de indiener van het verzoekschrift te brengen. In het bijzonder volgende acties komen tegemoet aan de vragen van betrokkene:

a) Bouwen aan een voor personen met autisme toegankelijke samenleving door het organiseren van inleefsessies, gefaciliteerd door de Vlaamse Vereniging voor Autisme (VVA).

b) Participatief aan de slag met personen met autisme en hun context:

Het strategisch plan is een plan voor personen met autisme. Het departement WVG blijft personen met autisme dan ook structureel betrekken bij relevante beleidsontwikkelingen. Samen met de VVA werd daartoe een beleidsgroep met personen met autisme opgestart, de Beleidsgroep NOOZO (Niet over ons zonder ons). De grote verscheidenheid van autisme spectrum stoornissen (ASS) wordt weerspiegeld in de leden (verschillende achtergrond, diagnose, zorgnood- en ondersteuning, inkomen, onderwijs, levensfase, ...).

c) Vergroten van het "autismebewustzijn" door te voorzien in goede informatie en communicatie: het platform Participate-autisme.be is een waardevolle bron van informatie op maat van personen met autisme en hun omgeving en is wetenschappelijk onderbouwd (via de Referentiecentra Autisme).

d) Investeren in wetenschappelijk onderzoek via het installeren van een academische werkplaats autisme en zo praktijk, onderzoek en beleid dichter bij elkaar brengen. Dit gebeurt concreet door het verzamelen, evalueren en verspreiden van interventies voor personen met autisme en hun direct betrokkenen, gericht op het verhogen van participatiekansen.

3. Over de mogelijkheid en wenselijkheid van de derde vraag kan ik me niet uitspreken. Wel zullen we, zoals steeds, aan wereld autisme dag de nodige aandacht besteden en werken we verder mee aan een autismevriendelijke wereld.

Met vriendelijke groeten,

Wouter Beke
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding